

NIP - PERS - INFO

P E R S B E R I C H T

Amsterdam, 20 november 1985

GEZAMENLIJK STANDPUNT PSYCHOLOGENVERENIGING EN HUISARTSENGENOOTSCAP OVER OVERHEIDSEXPERIMENT

Het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) en het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG) hebben samen een standpunt ingenomen over het komende overheidsexperiment met psychologen in de eerstelijnsgezondheidszorg. Dit experiment is aangekondigd in de Nieuwe Nota Geestelijke Volksgezondheid van het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (WVC). Doelstelling van dit vierjarige experiment moet volgens NIP en NHG zijn: optimalisering van de hulpverlening in de eerstelijnsgezondheidszorg.

In het experiment moet de spilfunctie van de huisarts in de gezondheidszorg het uitgangspunt zijn. Maar huisarts en psycholoog moeten nauw samenwerken om overbodige doorverwijzingen zoveel mogelijk te voorkomen. Deskundige diagnostiek en behandeling van psychische problemen in de eerste lijn kan ertoe bijdragen dat de patiënt onnodige en vaak ingrijpende onderzoeken bespaard blijft. Ook verwijzingen naar specialisten in de somatische en geestelijke gezondheidszorg kunnen dan beter worden gericht. Dit alles kan tot gevolg hebben dat de kosten van de gezondheidszorg zoveel mogelijk worden beperkt. Naar deze kostenbesparing zijn in de Verenigde Staten maar ook in Nederland recent een aantal onderzoeken gedaan (Van de Lande, 1985).

Uit onderzoek naar de samenwerking tussen huisarts en psycholoog (Koppen en Van der Meer, 1985) dat binnenkort wordt gepubliceerd blijkt dat 90% van de doorverwezen patiënten 1 tot 10 gesprekken met de psycholoog had; bij ongeveer tweederde van de patiënten verminderden of verdwenen de klachten na de gesprekken met de psycholoog. Bovendien werd er een afname van de medische consumptie geconstateerd na inschakeling van de psycholoog: het aantal bezoeken aan de huisartsen verminderde.

Een grootschalig, intensief onderzoek naar de effecten van de samenwerking tussen huisarts en psycholoog lijkt noodzakelijk.

Het NIP/NHG-standpunt over het overheidsexperiment is inmiddels aan het

./2

NIP - PERS - INFO

-2-

ministerie kenbaar gemaakt. Op 26 november aanstaande bespreken vertegenwoordigers van de psychologenvereniging, het huisartsengenootschap en WVC het standpunt. NIP en NHG hebben hun medewerking aan het voorgenomen experiment toegezegd.

NOOT VOOR DE REDACTIE

Voor verdere informatie kunt u zich wenden tot de voorzitter van de NIP-werkgroep Eerstelijnspsychologen, drs. F. Bosch, telefoon 023-317364/023-352793 of tot de stafmedewerker van het Nederlands Huisartsen Genootschap, drs. R. Kluver, telefoon 030-516741/517520.

Regeli dan K

De regeling van t
Wet inzake de g
overeenkomst zal
sporen met het KN

De KNMG huidig
die meent dat het
schadelijk kan zijn
in te zien een vet
Uit mededelingen
van de Volksgezond
gedaan ten over
Ziekenhuisraad (N
waarschijnlijk niet
gevonden in de op
de geneeskundig
komst. Volgens V
op informatie welis
cepteerd dat er uit
baar zijn waarin h
therapeutische red
geeft, maar 'staat de
toch inzake krijgt i
dat dat uiteindelijk
Van Londen zei da
toepassing zal zijn
op de relatie tusse
halve net recht op
op informatie, het t
positie van minder
wet regelt ook de a
ten. Het is de bedo
centrale aanspraak
waar men in eerste

Eerstelijns in onderzoek

De medische facult
teit wil een centrum
kundig onderzoek
ren als onderzoeksinstituut conform de nieuwe
Wet op het wetenschappelijk onderwijs. Bin
nen het onderzoek zal de aandacht worden
gericht op interventiebeslissingen van de huis
arts. Daarbij zal gebruik worden gemaakt van
expertise in eigen huis en van buiten. In dit
verband zal nauw worden samengewerkt met
McGill University te Montreal (Canada). Aan
de Rijksuniversiteit Limburg is een experi
mentele opleiding huisarts-onderzoeker in het
leven geroepen. Acht pas afgestudeerde huis
artsen zijn april van dit jaar met deze opleiding
begonnen. Ze zijn daarvoor als wetenschappe
lijk assistent aangesteld. Deze huisarts-oplei
ders in opleiding (HOIO's) besteden per week
twee en een halve dag aan onderzoek als lid
van een multidisciplinair samengesteld team,
één dag aan het volgen van een onderwijspro
gramma en anderhalve dag aan patiëntenzorg
in een niet bij de universiteit behorende huis
artspraktijk.

Huisartsen en psychologen gaan in experiment meer samenwerken

De doelstelling van het vier jaar
durend overheidsexperiment
met psychologen in de eerste
lijns gezondheidszorg is nu te
heperkt. In plaats van 'zoveel
mogelijk te vermijden dat men
sen met psychische klachten en
psychosociale problemen het
circuit van de specifieke geeste
lijke gezondheidszorg betre
den', zou veel meer de nadruk
moeten worden gelegd op het
voorkomen van doorverwijzing
gen in het algemeen. De huisarts
dient in dit kader een spelfunctie
te vervullen in de eerste lijn.
Aldus het gezamenlijk stand
punt van het Nederlands Institu
tuut van Psychologen (NIP) en
het Nederlands Huisartsen Geno
ootschap (NHG). Deze week
zouden de beide koepelorga
nisaties hierover hebben over
legd met het ministerie van
WVC, maar dit is tot nader
order uitgesteld. NIP en NHG
hebben inmiddels al hun mede
werking aan het experiment toe
gezegd.

Huisarts en psycholoog moeten
in het experiment intensief gaan

samenwerken in diagnostiek en
behandeling om te voorkomen
dat de patiënt overbodige, tijd
roevende, ingrijpende en dure
onderzoeken in de tweede of
derde lijn moet ondergaan, zo
stellen de twee in elkaars armen
gedreven organisaties. Volgens
hen dienen derhalve niet alleen
de verwijzingen naar de spe
cifieke geestelijke gezondheids
zorg waar mogelijk te worden
voorkomen, maar ook de ver
wijzingen naar somatische spe
cialisten. Ze pleiten voorts
voor een grootschalig diep
gaand onderzoek naar de effec
ten van de voorlopig experimen
tele samenwerking tussen psy
choloog en huisarts. Het onder
zoek zou zowel kwantitatieve
als kwalitatieve gegevens moe
ten opleveren, over bijvoor
beeld het effect van de samen
werking op aard en omvang van
het gebruik van psychofarmaca
en alcohol, de omvang van
agressief gedrag als reactie op
psychische problemen en aard
en duur van ziekteverzuim en
arbeidsongeschiktheid.

Psychologen in de eerste lijn: experiment

Het Nederlands Instituut van Psychologen
(NIP) en het Nederlands Huisartsen Geno
ootschap (NHG) zijn gekomen met een 'Stand
puntbepaling van het NHG en NIP inzake het
op experimentele basis inschakelen van een
beperkt aantal psychologen in de ELGZ (lees:
eerstelijnsgezondheidszorg) in de periode
1986-1990'.

Het experiment met psychologen in de eerste
lijn was aangekondigd in de Nieuwe Nota
Geestelijke Volksgezondheid van WVC. Bij
het experiment moet volgens de beide veren
igingen het 'effect' van de psycholoog in de
eerstelijnsgezondheidszorg worden gemeten
aan de hand van de aard van en het aantal
contacten met huisarts en specialist, het ge

bruik van psychofarmaca, de aard en de duur
van het ziekteverzuim, het voorkomen van
agressief gedrag en de omvang van de alcohol
consumptie als gevolg van psychische pro
blemen.

Uit een zojuist voltooid onderzoek naar de
samenwerking tussen huisarts en psycholoog
blijkt dat 90% van de doorverwezen patiënten
één tot tien gesprekken met de psycholoog had
gehad en dat nadien de klachten bij ongeveer
tweederde van de patiënten waren verminderd
of verdwenen. Bovendien werd een afname
van de medische consumptie geregistreerd, in
die zin dat het aantal bezoeken aan de huisart
sen was afgenomen nadat de psycholoog was
ingeschakeld.

beter worden volstaan met globale, in de
vastgelegde rechten waarop de patiënt
een beroep kan doen. Van essentieel be
acht hij het dat de patiënt een behandelir
voortzetting daarvan kan stoppen totdat al
vragen naar tevredenheid zijn beantwo
Op die manier krijgen de rechten van de
tiënt pas echt een rol van betekenis in
manier waarop in de gezondheidszorg w
gewerkt en raken ze verweven met het n
omvattende begrip 'kwaliteit van zorg'.

Meeste ziekenhuizen doen weinig a bescherming van privacy

De meeste ziekenhuizen kennen geen priva
reglement en hebben de klachtenbehandel
niet behoorlijk geregeld. Dat blijkt uit de res
taten van een onderzoek dat de Rijksuniver
teit Limburg heeft gehouden.

Bescherming van de privacy bij inzage in t
dossier van de patiënt door anderen dan
behandelend arts is overwegend informeel g
regeld. Waar wel een regeling is getroff
doen zich allerlei problemen voor. Deze he
ben te maken met het inzage recht voor par
medisch en verpleegkundig personeel, met
steeds vaker voorkomende 'teambehand
ling', met de overdracht, in continudienst, v
patiënten en met de informatieuitwisselir
tussen hulpverleners onderling. Inzage do
de patiënt zelf is meestal niet geregeld.
Slechts een minderheid van de ziekenhuize
beschikt over een schriftelijke regeling voc
klachtenbehandeling. In het merendeel van
ziekenhuizen behoort de behandeling van d
klachten tot de bevoegdheid van de directie.
Klachten worden op verschillende maniere
geregistreerd en verreweg de meeste zieken
huizen maken er in hun jaarverslag geen mei
ding van.